

ARCHIWUM HISTORII I FILOZOFII MEDYCYNY

WYDANIE JUBILEUSZOWE

ARCHIVES OF THE HISTORY
AND PHILOSOPHY OF MEDICINE

ANNIVERSARY EDITION

WYDAWNICTWO POZNAŃSKIEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK
TOM 87 POZNAŃ 2024 VOL. 87

ARCHIWUM
HISTORII I FILOZOFII MEDYCYNY

TOM 87

WYDANIE JUBILEUSZOWE

POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORII I FILOZOFII MEDYCYNY
POLISH SOCIETY OF THE HISTORY AND PHILOSOPHY OF MEDICINE

ARCHIWUM
HISTORII I FILOZOFII
MEDYCYNY

TOM 87

WYDANIE JUBILEUSZOWE

ARCHIVES OF THE HISTORY
AND PHILOSOPHY OF MEDICINE

VOL. 87

ANNIVERSARY EDITION

Poznań 2024

Redaktor naczelny
prof. dr hab. n. med. Andrzej Grzybowski
(Katedra Okulistyki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie)

Zastępcy redaktora naczelnego
dr hab. n. med. Jarosław Sak (Uniwersytet Medyczny, Lublin)
dr nauk med. Włodzimierz Witczak (Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. J. Strusia, Poznań)

Sekretarz redakcji
dr n. o zdr. Katarzyna Pawlikowska-Łagód, prof. UML
(Zakład Nauk Humanistycznych i Medycyny Społecznej, Uniwersytet Medyczny w Lublinie)

Kolegium Redakcyjne
prof. nadzw. Karel Černý (Instytut Historii Medycyny i Języków Obcych First Faculty of Medicine Charles University, Czechy), dr. Robert J. Feibel (University of Ottawa, USA), prof. dr hab. Andrzej Felchner (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach Filia w Piotrkowie Trybunalskim, Polska), prof. dr hab. Czesław Jeśman (Uniwersytet Medyczny w Łodzi, Polska), prof. Vaida Kamuntavičienė (Uniwersytet Witolda Wielkiego w Kownie, Litwa), prof. dr hab. Andrzej Kierzek (Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Polska), dr hab. Aleksandra Kładna (Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie, Polska), dr n. med. Jacek Kotuła (Uniwersytet Zielonogórski, Polska), prof. dr hab. n. med. Eugeniusz Kucharz (Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, Polska), prof. Christopher T. Leffler (Virginia Commonwealth University Medical Center, USA), prof. dr hab. Halina Lichocka (Zakład Historii Nauk Ścisłych, Przyrodniczych i Techniki, Instytut Historii Nauki PAN, Polska), prof. nadzw. Donatella Lippi (Uniwersytet we Florencji, Włochy), prof. Marta Nadraga (Narodowy Uniwersytet Medyczny we Lwowie, Ukraina), dr n. hum. Agnieszka Polak (Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Polska), prof. dr hab. med. Janusz Skalski (Uniwersytet Jagielloński, Polska), dr n. med. Ewa Skrzypek (Warszawski Uniwersytet Medyczny, Polska), dr hab. n. med. Adam Szarszewski (Gdański Uniwersytet Medyczny, Polska), prof. dr hab. Bożena Urbanek (Instytut Historii Nauki PAN, Polska), prof. George M. Weisz (University of New South Wales, Australia)

Recenzenci
prof. dr hab. Andrzej Kierzek (Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu), dr n. med. Jacek Kotuła (Uniwersytet Zielonogórski), prof. dr hab. n. med. Eugeniusz Kucharz (Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach), prof. dr hab. Andrzej Obrębowski (Uniwersytet Medyczny w Poznaniu), dr hab. n. med. Jerzy Reymond (Radomski Szpital Specjalistyczny), dr hab. n. med. Jarosław Sak (Uniwersytet Medyczny w Lublinie), prof. dr hab. med. Janusz Skalski (Uniwersytet Jagielloński), prof. dr hab. Andrzej Wałkowski (Uniwersytet Łódzki), dr n. med. Robert Wiraszka (Radomskie Centrum Onkologii), dr med. Włodzimierz Witczak (Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. J. Strusia w Poznaniu)

Publikacja finansowana przez Naczelną Izbę Lekarską

Adres redakcji
Archiwum Historii i Filozofii Medycyny
ul. Górczyczewskiego 2/3
60-554 Poznań
e-mail: redakcja.ahifm@gmail.com
tel.: 512 359 821

SPIS TREŚCI

Od redakcji	7
1. Michał Musielak Profesor Adam Wrzosek (1875-1965) jako założyciel i redaktor „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny”	9
2. Zbigniew Kopociński, Krzysztof Kopociński Podpułkownik profesor doktor medycyny Stanisław Józef Konopka (1896-1982) – lekarz, oficer Wojska Polskiego, historyk medycyny	21
3. Włodzimierz Witczak Docent doktor habilitowany medycyny Jan Władysław Chojna (1923-2023) – redaktor naczelny „Archiwum Historii Medycyny” w latach 1973-1974	33
4. Adam Szarszewski Tadeusz Bilikiewicz (1901-1980)	37
5. Andrzej Kierzek Profesor doktor habilitowany medycznych Romuald Wiesław Gutt (1921-1988) w źródłach archiwalnych i wspomnieniach	45
6. Ryszard Gryglewski Profesor doktor habilitowany medycyny Andrzej Stefan Śródka (1946-2022)	69
7. Joanna Nieznanowska Profesor doktor habilitowany nauk medycznych Tadeusz Brzeziński (1929-2010)	75
8. Ryszard Gryglewski Profesor doktor habilitowany Henryk Gaertner (1922-2020)	87
9. Michał Początek Profesor doktor habilitowany medycyny Zdzisław Gajda – redaktor naczelny „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny” w latach 2000-2007	93
10. Andrzej Grzybowski, Włodzimierz Witczak Roman K. Meissner (1939-2017) – redaktor „Archiwum” w latach 2007-2010	101
11. Bożena Urbanek Problemy badawcze pierwszych wydawców i autorów „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny” (do roku 1939). W stulecie ukazania się czasopisma	109